Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002634

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Тарас Андрійович
2. TARAS A. MELNYK

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 02-09-2025

Спеціальність за освітою: Професійна освіта (Товарознавство)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10110

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.31.07, 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до застосування Smart-засобів у професійній діяльності

2. Formation of future vocational teachers' readiness to use Smart tools in professional activity

Реферат:

1. У дисертації представлено теоретичне узагальнення й наукове розв'язання проблеми формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до застосування Smart-засобів у професійній діяльності, що полягало в теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов підвищення ефективності окресленого процесу, пошуку гармонізації теоретико-методологічних і практичних засад професійної освіти через підготовку педагогічних кадрів, здатних працювати в нових умовах глобалізованого суспільства. Теоретико-методологічними засадами дисертаційного дослідження

обґрунтовано системний, синергетичний, компетентнісний, особистісно-орієнтований, студентоцентрований підходи. Зазначена проблема актуалізується низкою суперечностей між: наявним суспільним євроінтеграційним прагненням та недостатніми змінами організаційних, змістових процесів в системі освіти України; об'єктивними потребами суспільства в забезпеченні процесу цифровізації, розвитку цифрових сервісів та рішень в освіті та неможливістю задовольнити їх в умовах існуючої системи, уможливлення розв'язання якої залежить насамперед від спроможності педагогічних кадрів; необхідністю модернізації української системи професійної освіти в умовах цифровізації / діджиталізації та застарілістю підходів до підготовки педагогічних кадрів щодо застосування інноваційних освітніх інструментів, і зокрема, Smart-засобів у професійній діяльності; рівнями розробленості теорії і практики професійної підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти та недостатнім їх упровадженням в систему професійної освіти України. На основі теоретичного аналізу проблеми формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до застосування Smart-засобів у професійній діяльності, здійснено розробку понятійно-категорійного апарату, конкретизацію дефініцій дослідження, обґрунтування компонентів, критеріїв та показників. У дослідженні сутність поняття «готовність майбутніх педагогів професійного навчання до застосування Smart-засобів у професійній діяльності» окреслено як інтеґративну якість особистості, яка є результатом синтезу освіти, культури, досвіду й забезпечує успішну педагогічну діяльність, спрямовану на доцільне застосування засобів у педагогічній діяльності, котра формується у процесі професійної підготовки в освітньому середовищі закладу вищої освіти. У структурі готовності майбутніх педагогів професійного навчання до застосування Smart-засобів у професійній діяльності виокремлено компоненти та схарактеризовано критерії: мотиваційно-ціннісний, що охоплює базову сукупність мотиваційних та ціннісних установок майбутніх педагогів професійного навчання, відображаючи їхнє ставлення до майбутньої професії і необхідності розширення змісту теоретичної, методологічної та практичної підготовки до застосування Smart-засобів у професійній діяльності; змістовно-операційний, що характеризує рівень професійних знань і вмінь, концептуальних підходів та методологічних аспектів викладацької діяльності майбутніх педагогів професійного навчання, а також сформованість їхньої інноваційної, проєктної і дослідницької культури у сфері застосування Smart-засобів; креативно-рефлексивний – відображає ступінь сформованості креативного нестандартного мислення у продукуванні навчального контенту за допомогою Smart-засобів, наявність розвинутих здібностей у роботі з передовими технологіями і вміння оцінювати результативність педагогічної діяльності, прогнозуючи шляхи її вдосконалення. Визначено, що мотиваційно-ціннісний критерій охоплює такі показники як наявність інтересу до Smart-засобів та ставлення до реалізації освітньої Smart-парадигми в цілому; усвідомлення потреби в удосконаленні технічного та програмного аспектів існуючої системи підготовки майбутніх педагогів професійного навчання; відображення особистих мотивів і цінностей у характері кінцевої мети педагогічної діяльності; змістово-операційний критерій охоплює такі показники як створення, редагування, апробація та поширення дидактичних навчальних матеріалів із застосуванням Smart-засобів; орієнтованість на високу ефективність та наявність розвинутої професійної самосвідомості; формування готовності до застосування Smart-засобів у професійній діяльності на основі системності змісту навчання; креативно-рефлексивний критерій охоплює такі показники як застосування Smart-засобів з метою розвитку та вдосконалення педагогічної креативності; самооцінка власної готовності до застосування Smart-засобів у професійній діяльності; спроможність до самокорекції і самоаналізу, наявність рефлексивної культури.

2. The dissertation provides a theoretical synthesis and a scientific solution to the problem of developing the readiness of future vocational education teachers to use smart tools in their professional practice. This is achieved through the theoretical substantiation and experimental verification of pedagogical conditions aimed at enhancing the effectiveness of this process, and through efforts to harmonise the theoretical, methodological, and practical foundations of vocational education by preparing teaching professionals capable of functioning in the dynamic context of a globalised society. The theoretical and methodological underpinnings of the research include systemic, synergetic, competency-based, learner-centred, and student-oriented approaches. The relevance of the problem is underscored by several contradictions, namely: the gap between Ukraine's Euro-integration aspirations

and insufficient changes in the organisational and substantive processes in its education system; the increasing societal demand for digitalisation, and the development of digital services and solutions in education, in contrast with the inability of the current system to adequately respond – largely due to limitations in pedagogical preparedness; the imperative to modernise Ukraine's vocational education system through digitalisation, alongside outdated pedagogical approaches to the integration of innovative educational technologies, particularly smart tools; the underdeveloped theory and practice of training future vocational education teachers and the insufficient implementation of related advancements in Ukraine's education system. Following a theoretical analysis of the problem, the research developed a conceptual and categorical framework, refined key definitions, and substantiated relevant components, criteria, and indicators. The term «readiness of future vocational education teachers to use smart tools in professional activity» is defined as an integrative quality of the individual, shaped through education, cultural experience, and pedagogical practice. This readiness supports the purposeful application of smart technologies and develops during professional training within the educational environment of a higher education institution. The structure of future vocational teachers' readiness to use smart tools in their professional activities comprises three (3) key components, each associated with a corresponding set of criteria: motivational and value-Based – this component encompasses the foundational motivational and value orientations of future vocational teachers, reflecting their attitude toward the teaching profession and their perceived need to enrich the theoretical, methodological, and practical content of their training for the effective application of smart tools. The associated criterion includes indicators such as interest in smart technologies; a positive attitude toward the implementation of the educational smart paradigm; awareness of the necessity to enhance the technical and software dimensions of the existing teacher training system; and alignment of personal motives and values with the ultimate goals of pedagogical activity. content-operational – this component reflects the depth of professional knowledge and skills, conceptual understanding, and methodological preparedness of future vocational teachers. It also includes their emerging innovation-oriented, project-based, and research capacities in the context of smart tool application. The corresponding criterion is indicated by the ability to create, edit, test, and disseminate didactic materials using smart technologies; a strong focus on pedagogical efficiency and the development of professional self-awareness; and readiness to integrate smart tools into professional practice based on the systematic structure of the training content. creative-reflective – this component relates to the development of creative, non-standard thinking in the design of educational content using smart tools, alongside proficiency in working with advanced technologies. It also includes the ability to assess pedagogical effectiveness and anticipate ways to enhance it. The associated criterion encompasses indicators such as the use of smart tools to foster and express pedagogical creativity; self-assessment of one's readiness to employ smart tools in teaching practice; the capacity for self-analysis and self-correction; and the presence of a well-formed reflective culture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Мельник Т., Доброскок І. Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання в умовах студентоцентрованого навчання і викладання. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2019. Вип. 10. С. 143-157.
- 2. Мельник Т. Доцільність реалізації концепції BYOD у системі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Фізико-математична освіта. 2020. Вип.1. № 23 (2). С. 53-59.

- 3. Мельник Т. Smart-освіта та її місце у системі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2020. Вип. 2 (121). С. 59-65.
- 4. Мельник Т. Застосування Smart-засобів у процесі викладання товарознавчих дисциплін. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Вип. 4 (30). С. 150-156.
- 5. Мельник Т. Теоретичний аналіз проблеми навчального Smart-середовища в контексті підготовки майбутніх викладачів спеціальних дисциплін. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». 2021. Вип. 2. С. 136-143.
- 6. Доброскок І., Мельник Т., Динько В.А. Передумови цифрової трансформації системи підготовки майбутніх бакалаврів професійної освіти. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія Педагогічні науки. 2022. Випуск 48. С. 10-17.
- 7. Мельник Т. Актуальні підходи до підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в аспекті становлення їх академічної культури. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 80 (2). С. 231-237.
- 8. Мельник Т. SMART засоби у системі підготовки майбутніх педагогічних працівників ЗВО: цінність застосування. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том VIII: діалог у розвитку науки та освіти. Конін – Ужгород – Київ – Херсон: Посвіт, 2020.
- 9. Мельник Т. Смартфон як ефективний технічний засіб навчання в умовах пандемії COVID-19. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти, м. Рівне, 13-14 травня 2021 року. Рівне : НУВГП, 2021.
- Мельник Т. Культура застосування Smart-засобів в освітньому процесі майбутніх бакалаврів професійного навчання. Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару (5 листопада 2021 р.). Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021.
- 11. Мельник Т. Smart-засоби як інструменти для формування ключових вмінь і навичок XXI століття в умовах переходу до онлайн-взаємодії. Педагогіка сучасності: виклики і перспективи цифрової доби: зб. наук. праць молодих учених та здобувачів. Переяслав: Домбровська Я.М., 2022. Вип. 1. 137 с.
- 12. Доброскок І. І., Мельник Т.А. CHATGPT як перспективний інструмент формування професійної готовності педагога до викликів сучасності. Професійна освіта в Україні та світі в умовах євроінтеграційних викликів і цивілізаційних змін XXI століття» «Vocational education and training in Ukraine and The World under The Conditions of European Integration Challenges and Civilization Changes in The XXI Century»: зб. наук. праць молодих учених та здобувачів. Переяслав: Домбровська Я.М., 2023. Вип. 1. 197 с. С.38-43.
- 13. Irina Dobroskok, Oleksii Nalyvaiko, Vitalii Masych, Pavel Vasyuchenko, Taras Melnyk, Oksana Zhernovnykova; Development of quest games in the process of teaching students of technical specialties. AIP Conf. Proc. 7 December 2023; 2889 (1): 090006.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U111319

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доброскок Ірина Іванівна

2. Iryna I. Dobroskok

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.09

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-3937-8428

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Василь Іванович

2. Vasyl Kovalchuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-5006-573X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа Науково-методичний цент вищої та фахової передвищої освіти

Код за ЄДРПОУ: 38282994

Місцезнаходження: вул. Смілянська, 11, Київ, 03151, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ребенок Вадим Михайлович

2. Rebenok M. Vadim

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-2943-9725

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, буд. 53, Чернігів, Чернігівський р-н., 14013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титова Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Tytova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9415-4427

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Різник Вячеслав Володимирович
2. Viacheslav V. Riznyk

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-6083-2242

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Шевчук Лариса Дмитрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Шевчук Лариса Дмитрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сіропол Володимир Олександрович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна